

SOCIALER GROENER WESTERVOORT

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2026-2029

**GROEN
LINKS PvdA**
WESTERVOORT

INHOUD

<i>Verkiezingsprogramma 2026-2029</i>	1
<i>Inhoud</i>	2
<i>Samen vooruit in Westervoort</i>	3
Kiezen voor Solidariteit	3
<i>Socialer</i>	4
Wonen in fijne buurt	4
Bestaanszekerheid	6
Jezelf kunnen zijn en je ontwikkelen	7
<i>Groener</i>	9
Groene gezonde Leefomgeving	9
Duurzaamheid: Energie, klimaat, milieu, afval	10
Verkeer/ Mobiliteit	12
<i>Goed bestuur(d)</i>	13
Bestuur en Dienstverlening	13
Inwoners betrekken	14
Financiën	15

(ongewijzigd) vastgesteld tijdens de ledenvergadering van 27 november 2025

SAMEN VOORUIT IN WESTERVOORT

Kiezen voor Solidariteit

In Westervoort slaan GroenLinks en PvdA de handen ineen voor een politiek die gebaseerd is op solidariteit. Samen werken we aan een groener en socialer Westervoort met de lange termijn voor ogen. We zijn, en waren al lang, gericht op bestuurlijk samengaan van Westervoort in één gezamenlijke Liemerse gemeente. We houden daarbij het Westervoorts belang goed voor ogen.

Als onderdeel van een landelijke partij hebben we toegang tot provinciale en landelijke beleidsvorming. Anderzijds vinden we ook steun bij partijgenoten in de regio en de landelijke partij-organisaties.

GroenLinks-PvdA gelooft in de kracht van argumenten. Zo ook in Westervoort. De afgelopen jaren vormden wij de oppositie. In de gemeenteraad leveren we altijd een stevige inhoudelijke bijdrage. Goed gemotiveerd, met nieuwe gezichtspunten en onderbouwde wijzigingsvoorstellen. Een constructief-kritische houding die niet alleen respect oogst, maar bovenal productief blijkt.

Op onze websites westervoort.groenlinks.nl en westervoort.pvda.nl staat wat we de afgelopen jaren zoal voor elkaar gekregen hebben; in het kader hiernaast een kleine greep daaruit. Op die weg willen we verder. Met meer stemmen en meer raadsleden kan het nog veel beter. Daarvoor vragen we jouw steun bij de verkiezingen op 18 maart 2026.

Dit programma is gebaseerd op de kernwaarde van GroenLinks-PvdA: solidariteit met elkaar en de planeet. Alleen samen kunnen we vooruit.

Een grote groep inwoners heeft meegedacht en -gepraat bij de totstandkoming van dit programma.

Dit kregen we (onder andere) voor elkaar:

- Eindelijk heeft Westervoort gekozen voor het bestuurlijk samengaan in één gezamenlijke Liemerse gemeente.
- In de bebouwde kom van heel Westervoort gaat in principe 30 km/u als maximum snelheid gelden.
- Er komt een initiatievenloket voor inwoners die iets voor de gemeenschap willen doen.
- We hebben de kap van 90 bomen voorkómen.
- Er zijn meer mogelijkheden voor inwoners om met gemeenteraad in contact te komen: inloop-uur, gast van de raad en krantencolumns.
- De bouwhoogte in het centrum is beperkt tot 5-bouwlagen.
- De ca 50 fietspadpaaltjes zijn óf weg óf beter zichtbaar gemaakt.
- Het participatiebeleid is vastgesteld.

Maar we konden helaas niet voorkómen dat het tapijtkunstwerk op Dorpstraat verdween.

De voorliggende tekst is het breed gedragen resultaat. Het is de basis voor de inbreng van de fractie in de gemeenteraad van Westervoort de komende raadsperiode. Er is ook een verkorte versie, bestemd voor een groter publiek.

Dank aan iedereen die heeft meegedacht en inbreng heeft geleverd.

Veel leesplezier!

SOCIALER

Visie

In de Westervoortse wijken leven allerlei verschillende mensen samen. We vinden het belangrijk dat ieder individu zichzelf mag zijn en dat ieder huishouden rond kan komen.

De gemeente en de gemeenschap hebben een belangrijke ondersteunende rol als dat niet helemaal lukt. Daarbij passen voor GroenLinks-PvdA de waarden solidariteit en rechtvaardigheid.

In de praktijk begint dat met goede en betaalbare woningen in een diverse buurt met passende sociale en culturele voorzieningen.

De gemeente biedt voor de bestaanszekerheid van haar inwoners/huishoudens een vangnet als "samenredzaamheid" in de gemeenschap niet helemaal lukt.

En voor het individu bestrijden we discriminatie op basis van artikel 1 van de grondwet actief.

Wonen in fijne buurt

Er zijn onvoldoende woningen voor vooral starters en een- en tweepersoonshuishoudens. Dit is met alleen nieuwbouw niet op te lossen. Het helpt als ouderen vanuit gezinswoningen kunnen doorstromen en als bestaande woningen kunnen worden gesplitst.

Om je thuis te voelen is het belangrijk dat je je veilig voelt in je eigen buurt en dat er voorzieningen zijn, ook om elkaar te ontmoeten. GroenLinks-PvdA wil dat de gemeente blijft zorgen voor sterke verbindingen in de gemeenschap Westervoort. De gemeente voert hierbij de regie, maar de uitvoering is aan de maatschappelijke partners en alle inwoners van Westervoort. Of het nu gaat om sport, cultuur, natuureducatie, jeugdwerk of ontmoeting.

Wonen/bouwen

We houden ons aan de afspraken van de woondeal, waarbij het streefprogramma van type woningen en de ruimtelijke inpassing van nieuwbouw belangrijke criteria zijn. Nieuwe woningen zijn van hoge kwaliteit en worden duurzaam gebouwd, bij voorkeur bio-based. Woningbouwcorporaties krijgen een grote rol bij het bouwen van betaalbare woningen, vooral voor 1- en 2-persoons huishoudens. Appartementengebouwen sluiten qua hoogte aan bij de naburige bebouwing.

We realiseren meer huisvesting door splitsen of verbouw. Het helpt ook om ruimhartig af te wijken van bijstandsregels voor samenwonen.

Doelen: zoals in de woondeal (75 woningen/jaar, waarvan 66 % betaalbaar) en conform de ruimtelijke kaders van de nieuwbouwlocaties.

- *We investeren in mooie en gemengde wijken.* Westervoorsters hebben behoefte aan betaalbare woningen. Woningen in het middensegment bevorderen een veelzijdig aanbod en doorstroming. Voor sociale samenhang spelen wijkcoaches een vitale rol. Voor bevordering van doorstroming kunnen voorrangsregels en een doorstroomcoach helpen.
- *Nieuwbouw primair voor het betaalbare segment.* We houden het aandeel sociale woningbouw minstens in stand en bouwen vooral voor laag- en middeninkomens, huur én koop.
- *Nieuwbouw binnen grenzen huidige bebouwing.* Uitgangspunt is de groene omgeving in stand houden. De parkeernorm (aantal parkeerplekken per nieuwe woning) moet echt omlaag. En zo ecologisch mogelijk bouwen, liefst bio-based.

- *Creativiteit helpt tegen woningnood.* Meer mogelijkheden om bestaande woningen te splitsen of van een extra bovenverdieping te voorzien levert woonruimte op. Ook (pre-)mantelzorg-woningen en coöperatieve woonvormen zijn gewenst.
- *Zelfbewoningsplicht en anti-speculatiebeding.* Woningen zijn om te wonen en niet om geld mee te verdienen. Voor alle nieuwbouwwoningen geldt daarom een zelfbewoningsplicht en anti-speculatiebeding. In het grond- en bouwbeleid pakken we als gemeente zoveel mogelijk regie.

Gemeenschap/buurt

We werken aan zorgzame gemeenschappen door het stimuleren en faciliteren van wooncoöperaties (zoals Knarrenhof) en nabuurschap. Ook maken we werk van transformatie van bestaande wijken, met variatie en diversiteit. We hebben in de ontwerpfasen al aandacht voor duurzame verbindings- en ontsluitingsroutes: (snel)fietspaden en goede ov-verbindingen.

- *Nieuwbouw in Westervoort-Noord.* Het plan voor Westervoort-Noord wordt uitgevoerd, met inachtneming van de belangen van de direct omwonenden en toekomstige bewoners. Er komt ruimte voor een Knarrenhof en er is gelegenheid voor Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO).
- *Extra woonruimte centrum.* Het plan om van winkel-oppervlakte extra woonruimte te maken wordt vlot doorgezet. Ook op de plek van het huidige gemeentehuis kunnen woningen komen. Mits goed ingepast kunnen nabij het spoor ook nog extra woningen komen.
- *Kulturhus De Nieuwhof* staat synoniem voor welzijn en daarom moet deze functie in dit deel van Westervoort blijven, laagdrempelig toegankelijk voor alle inwoners. De nieuwe visie voor dit gebied begint met de gewenste welzijnsfuncties die ruimtelijk worden vertaald, waaronder laagdrempelige ontmoetingsplekken.
- *Sterke veilige buurten.* Initiatieven voor contact en ontmoeting in wijken en buurten worden omarmd en aangewakkerd. Waar geen actieve wijkraad (meer) is, stimuleren we andere vormen van buurtbetrokkenheid en onderlinge steun, zoals voorzorgcirkels of straatinitiatieven. Sterke sociale netwerken helpen problemen vroeg te signaleren en voorkomen dat mensen in zwaardere zorg of ondersteuning terechtkomen.

Voorzieningen

We houden de voorzieningen in het dorp in stand en zorgen voor goede spreiding hiervan in het dorp, dus ook in Westervoort-Zuid. Elke wijk behoudt binnen circa 300 meter een groene ontmoetingsplek voor gezondheid, ontmoeting en biodiversiteit.

We blijven activiteiten van maatschappelijke organisaties en verenigingen ondersteunen voor zover ze doelen van de gemeente en/of het maatschappelijk belang verder helpen.

- *De bibliotheek krijgt een passende bijdrage voor haar taken.* De nieuwe centrale huisvesting heeft ruimte voor alle functies van de mediatheek en mogelijk voor aanvullende dienstverlening, waarmee de mediatheek ook de wijk in kan trekken.
- *Cultuur wordt actief ondersteund.* Via verenigingen, meer muziek in de klas en steun aan Liemers Kunstwerk!
- *Sport toegankelijk voor iedereen.* Sport in verenigingsverband stimuleert beweging en saamhorigheid; daarvoor ontvangen de verenigingen structureel financiële en organisatorische steun. Kinderen in armoede en nieuwkomers krijgen hiervoor ondersteuning via de Gelrepas. Voor ouderen zijn vitaliteits-bevorderende programma's en toestellen nuttig. Het nieuwe sportpark is een kans om verbindingen tussen verenigingen te maken. Er blijven ook voldoende faciliteiten voor binnensport dichtbij.

Bestaanszekerheid

We geloven in de kracht van onze samenleving. We kunnen wel tegen een stootje. Als mensen vanuit een stevige basis de kans krijgen om actief mee te doen, dan plukken we daar allemaal de vruchten van. Bij het leveren van zorg staat de kwaliteit voorop en het behouden of herstellen van eigen regie. We willen dat de meeste aandacht uitgaat naar huishoudens met de grootste behoefte aan professionele ondersteuning. Dat geldt op gebieden als gezondheid, taal of bijvoorbeeld sociale en psychische ontwikkeling. Daarnaast is er een deugdelijk financieel vangnet voor huishoudens die zelf te weinig inkomen kunnen genereren.

Werk en inkomen

Armoede, schulden: we blijven huishoudens tot 120% bijstandsniveau adequaat ondersteunen. Bij dreigende schuldenproblematiek zijn we er direct bij en bieden hulp. Voor de begeleiding naar werk of zinvolle dagbesteding nemen we maatregelen die betrokkenen, voor zover dat gaat, een treetje omhoog helpen.

Doelen: De RSD (Sociale dienst) levert goede indicatoren over werk en inkomen met bijbehorende streefcijfers, waarop we de in- en uitstroom kunnen beoordelen.

Het aantal mensen met schulden moet afnemen.

- *Schulden aanpakken via 'vroeg erop af'.* Vervolgens inzet van schuldhulpmaatjes en het financieel trefpunt, zoals dat ook nu gaat.
- *Het armoedebeleid blijft overeind, in het bijzonder voor huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm.* Informatie over regelingen is eenvoudig te begrijpen en via relevante en makkelijk vindbare kanalen en media voor iedereen beschikbaar.
- *Actief benaderen van doelgroepen.* Te vaak bereikt hulp niet de mensen die de hulp het hardst nodig hebben. De gemeente gaat inwoners actief benaderen met laagdrempelige ondersteuning, zowel digitaal als fysiek en werkt daarbij samen met scholen, sportclubs en andere organisaties.
- *GroenLinks-PvdA Westervoort staat open voor experimenten met een basisinkomen.* Ook nu al zoeken we de grenzen op van de huidige regelgeving: boodschappen in natura en tot een bepaald bedrag vrije neveninkomsten voor bijstandsgerechtigden.
- *Inkomensondersteuning is primair een kwestie van vertrouwen.* Sancties en boetes passen daar niet bij, maar natuurlijk wel als fraude is aangetoond.
- *Speciale aandacht voor mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt.* Beschut werk betekent werken in aangepast tempo en met aangepaste begeleiding. Dat willen we regionaal blijven organiseren. De werkplek moet wel dicht bij huis zijn, op bereisbare afstand.

Kwaliteit van zorg

De uitvoering van de zorgwetten gebeurt effectief en is voor de raad controleerbaar. Via preventiemaatregelen trachten we zoveel mogelijk zware zorg te voorkomen. De aanpak is zo integraal mogelijk. De informatie over de zorg(regelingen) via website, scholen en consultatiebureaus is vindbaar en begrijpelijk.

Doelen: Bij controle van de uitvoering gaan klanttevredenheid, de lengte van de wachtlijst, cliënt-ondersteuning en klachtenafhandeling hand in hand met het inzicht in kosten.

- *Voor ons draait het bij de politiek om mensen.* In dit specifieke geval: om inwoners met een hulpvraag. En dus niet om de ondersteunende systemen. Het gaat om de juiste zorg, dichtbij en door een vertrouwd gezicht.

- *Ruim tijd en deskundigheid uittrekken om dóór te vragen:* wat is er nu echt nodig? Met oog voor de gezinssituatie en persoonlijke omstandigheden. Waar algemene voorzieningen tekortschieten is maatwerk de oplossing.
- *Passende zorg is het vertrekpunt.* Zelfredzaamheid mag niet doorschieten in 'zoek het zelf maar uit'. Zorg in natura en PGB (persoonsgebonden budget) zijn gelijkwaardige opties. En zorgprofessionals krijgen de ruimte om, met de inwoner met de hulpvraag, zorg naar eigen inzicht te verlenen.
- *Mantelzorgers verdienen serieuze ondersteuning.* Meer mogelijkheden om af en toe even afstand van de dagelijkse taken te nemen ('respijtzorg') en natuurlijk ieder jaar een fatsoenlijke mantelzorgwaardering. Een mantelzorgmakelaar kan hierbij helpen.
- *Vasthoudende lobby voor betere jeugdzorg* en WMO (wet maatschappelijke ondersteuning). De gemeente Westervoort blijft, samen met VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten), hameren op een kostendekkende structurele Rijksbijdrage.

Preventie en samenredzaamheid

Een inclusieve en zorgzame samenleving is gebaat bij inwoners die de ruimte hebben en ondersteuning krijgen om elkaar te helpen. Tegelijkertijd vermindert zo'n zorgzame samenleving de druk op (dure) zorgvoorzieningen.

Of preventie werkt is af te meten aan de mate van benodigde zware zorg.

- *Fysieke balies en informatie.* Voor sommige mensen is het lastig om digitaal contact te hebben met de overheid. We zorgen er daarom voor dat mensen ook altijd menselijk contact kunnen hebben met de gemeente en met welzijnswerkers. Bij de bibliotheek kunnen inwoners laagdrempelig hulp krijgen bij digitale regelzaken, bij het IDO (Informatiepunt Digitale Overheid).
- *Samenwerking tussen welzijnsorganisaties bevorderen.* Bijvoorbeeld door het slim faciliteren van huisvesting voor (buiten)sportverenigingen. Want bloeiende welzijnsorganisaties bevorderen participatie en helpen aan preventie voor zorgvragen op maat.
- *Voorzorgcirkels* zijn een voorbeeld van nabuurschap en zorgzame buurten. De gemeente stimuleert dit soort initiatieven onder het motto: samen als men wil.
- *Vrijwilligers* vormen een belangrijke schakel in onze gemeenschap; we ondersteunen hen met coördinatie, scholing en een onkostenregeling zodat hun inzet blijvend is.

Jezelf kunnen zijn en je ontwikkelen

Boven alles jezelf zijn. Dat is wat GroenLinks-PvdA waardeert en stimuleert. Wederzijds respect, je inleven in andere mensen. En jezelf kunnen zijn: ook als je een levensbrede en/of levenslange beperking hebt moet het mogelijk zijn om volwaardig mee te doen. Dat komt voort uit het besef van gelijkwaardigheid, het zorgt voor verbinding en een fijnere samenleving.

Onderwijs/ontwikkelen

Voorschoolse educatie, taalachterstanden wegwerken en goede schoolgebouwen horen bij de primaire taken van de gemeente voor de ontwikkeling van de jeugd. Als dit minder aandacht (en financiële middelen) krijgt pluk je daar jaren later de dure en wrange vruchten van en dat willen we voorkomen.

Doelen:

- Leerachterstanden en laaggeletterdheid terugdringen.
- Scholen met goed binnenklimaat, dat voldoet aan normen van GGD.
- *Leesvaardigheid al op jonge leeftijd bevorderen.* De Bibliotheek is in samenwerking met de scholen de uitgelezen plek voor programma's die leesvaardigheid stimuleren.

- *Laaggeletterdheid.* We houden steeds rekening met laaggeletterdheid, juist ook in communicatie vanuit de gemeente. We zorgen voor laagdrempelige ondersteuning en taalscholing die makkelijk vindbaar is voor de doelgroep.
- *Vroege en Voorschoolse Educatie.* Elk kind van 2 tot 7 jaar krijgt toegang tot extra taalonderwijs en ontwikkelingsactiviteiten, met een VVE-indicatie. Ook kan elk kind tussen 2 en 4 jaar tenminste twaalf uur per week naar de peuterspeelzaal, waarbij de gemeente een inkomensafhankelijke bijdrage vraagt.
- *Problemen bij de jeugd gericht aanpakken.* Jeugdcoaches kunnen problemen in een vroeg stadium signaleren. Zij bieden een veilige plek om vragen te bespreken en hulp te bieden.
- *Iedereen zwemvaardig.* In dit waterrijke land hoort iedereen een zwemdiploma te hebben. We streven naar een zwemvoorziening op fietsafstand en onderzoeken of alle basisschool-leerlingen en nieuwkomers naar financiële draagkracht een zwemdiploma kunnen halen.
- *Kinderen en jongeren zijn volwaardige burgers.* Een jongerenraad en een jeugdburgemeester kunnen de jeugd een stem geven. Directe afstemming met jongeren bij Creon en HopeXXL dient dat doel ook.

Eigen regie

Voor mensen met een handicap of chronische ziekte is eigen regie over het leven belangrijk. Een toegankelijke inrichting van de leefomgeving en passende ondersteuning helpen daarbij. De gemeente heeft daar bij alle ontwikkelingen oog voor en toetst dat met ervaringsdeskundigen.

Doel: Het VN-verdrag gehandicapten structureel uitvoeren op alle beleidsterreinen.

- *Inclusie is geïntegreerd* in het beleid en uitvoering door de gemeente en de ambtelijke organisatie.
- *Voldoende budget om het VN-verdrag Handicap handen en voeten te geven.* Dat biedt elke burger betere garantie op gelijkwaardige deelname aan de maatschappij.

Jezelf mogen zijn

Artikel 1 van de grondwet is extreem belangrijk, want discriminatie is uit den boze en verscheidenheid is een kracht en inspiratiebron.

Doelen:

- Discriminatie actief opsporen en bestrijden; het meldpunt (artikel 1) rapporteert en klachten worden goed opgevolgd.
- Symbolen en acties die minderheidsgroepen helpen te emanciperen ondersteunen.
- *Artikel 1 van de Grondwet actief handhaven, ook in Westervoort:* "Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, handicap, seksuele gerichtheid of op welke grond dan ook, is niet toegestaan." Bij schending van artikel 1 moet aangifte eenvoudig zijn en aangemoedigd worden.
- *De samenleving moet aan letterlijk iedereen ruimte bieden.* In ons jachtige bestaan van alledag hebben we vaak onvoldoende oog voor elkaar. Dat kan beter. Ons credo: leer elkaar kennen en leef je in. Via voorlichting en ontmoetingen, een jaarlijkse diversiteitsdag en het goede voorbeeld van een rijkgeschakeerd gemeentelijk personeelsbestand.
- *We maken serieus werk van het begrip 'regenbooggemeente', omdat we LHBTIQ+-rechten belangrijk vinden.* Westervoort is een inclusieve gemeente: iedereen doet mee en voelt zich gezien. Dat dragen we uit in woord en gebaar. Suggesties van ervaringsdeskundigen helpen ons daarbij. Om inclusie zichtbaar te maken plaatsen we bijvoorbeeld een regenboogbankje op een opvallende plek in het dorp.

GROENER

Visie

Westervoort blijft een prettige, groene en gezonde leefomgeving voor haar inwoners. De grens van wat de planeet aan kan, leidt wereldwijd tot vraagstukken over klimaatadaptatie, biodiversiteit, energie en circulaire economie: duurzaamheid. Dit vraagt ook in Westervoort en regionaal om oplossingen. We doen dat door zorgvuldig om te gaan met de schaarse ruimte, minder gebruik van (fossiele) brand- en grondstoffen, meer biodivers groen en voorrang voor voetgangers en fietsers. We bouwen nieuwe woningen met respect voor de natuur, zodat ook onze (klein)kinderen hier gezond kunnen leven.

Groene gezonde Leefomgeving

Meer bio-divers groen, schoon water en schone lucht in onze leefomgeving zijn onmisbaar voor de gezondheid en het welzijn van onze inwoners.

Meer bomen en groen

Bomen zijn de beste manier om de omgeving koel te houden bij een hittegolf. Een groene omgeving is onmisbaar voor een gezonde leefomgeving.

Voor de gewenste hoeveelheid groen hanteren we de norm 3-30-300: je kunt vanuit elk huis 3 grote bomen zien, je loopt altijd voor 30% in de schaduw en je bereikt op hooguit 300 meter een park of groot groen gebied. Voor elke nieuw in te richten buurt koersen we op 55% van de oppervlakte is vegetatie en 50 m² openbaar groen per inwoner.

- *We verbinden groen in de wijken.* We stimuleren meer inheems groen, en boomaanplant (met diepe worteling en rijke schaduw), gevelgroen en buurtparken voor schaduwrijke plekken. De afgelopen jaren zijn er meer bomen gekapt dan geplant, al hebben we ook heel wat onnodige kap kunnen voorkómen. De lege plekken in de bomenstructuur moeten zo snel mogelijk worden opgevuld.
- *Sloten, vijvers en plassen* vormen één ecologisch geheel met bloemrijke bermen, fietspaden en wandelwegen. Deze groenblauwe aderen lopen door het hele dorp heen. Dat is goed voor insecten en kleine dieren, en voor de mens. Verder verbinden vraagt aandacht.
- *Ruimte voor initiatief.* Inwoners die zélf het groen of speelplekken in hun buurt willen onderhouden krijgen daarvoor de kans. We introduceren een subsidieregeling en jaarlijkse verkiezing van 'mooiste geveltuin/guerilla-garden-actie'.
- *De nieuwbouwlocaties Westervoort Noord, Nieuwhof, Fort Geldersoord en mogelijk de spoorzone houden volop groene ruimte.* Ecologisch (biobased) bouwen is de norm met een zorgvuldige ruimtelijke inpassing.

Gezonde lucht en water

De lucht in Westervoort voldoet (nog) niet aan de WHO-normen; mede daardoor hebben teveel inwoners van ons dorp last van hun luchtwegen. Veel van die overlast komt van de omgeving; we tekenen daarom het Schone Luchtakkoord en dragen ook ons eigen steentje bij.

Het is zaak om bij veel regen de overlast te beperken, maar wel het water vast te houden voor perioden van droogte. De overlastplekken zijn in beeld en de maatregelen worden de komende jaren uitgevoerd. De aanpak van wateroverlast (te veel of te weinig) en hittestress volgen de ambitie van het klimaatadaptatieplan.

- *Houtrookoverlast en vuurwerkoverlast beperken we actief.* We volgen goede ervaringen van elders om houtrookoverlast te beperken. Het landelijk vuurwerkverbod handhaven we actief en dragen uit dat geen vuurwerk in de bebouwde kom de norm is.
- *We vangen regenwater op,* Vooral op schoolpleinen, speel- en recreatie ruimtes, en openbare parkeerplaatsen.
- *We stimuleren tegelwippen.* Het verder verstenen van voortuinen is al vergunning-plichtig en we handhaven dat beter dan tot nu toe.
- *Ruimte voor gezondheid.* We vragen het college om de ecologische impact van het Fastfood-plein in dit gebied (op grondgebied van Duiven) in kaart te brengen (CO₂, verkeer, zwerfafval) en doen zo nodig een voorstel voor maatregelen.

Natuur en groen is biodivers

Bij elke ruimtelijke ingreep moet de biodiversiteit aantoonbaar vooruit gaan. We gebruiken een norm voor biodiversiteit zoals elders al in gebruik, met gidssoorten of van de Biodiversity.

- *We beschermen de natuur en beleven die ook.* Langs de rivieroeveren en uiterwaarden respecteren we het broedseizoen; daarom stellen we het maaien en snoeien in die periode uit. De Westervoortse dijken zorgen voor een natuurlijke bescherming tegen hoogwater en vormen tegelijk een groene oase in de uiterwaarden (Driegaarden en Rivierklimaatpark).
- *Een overwegend groen tussengebied tussen Westervoort en Duiven blijft behouden.* Initiatieven voor biologische of natuur-inclusieve landbouw en een kleine ecologische woon- en werkwijk in dit gebied krijgen onze steun.
- *We zijn actief deelnemer in de Groene Metropool Regio.* De keuzes bij de verdeling van de ruimte, voor economie en woningbouw worden in grote lijn regionaal gemaakt en we dragen daar als gemeente ons steentje aan bij. We steunen nadrukkelijk dat daarbij Brede Welvaart-doelen worden gehanteerd.

Duurzaamheid: Energie, klimaat, milieu, afval

Het gebruik van fossiele energie bouwen we zo snel mogelijk af. We beschouwen afval als grondstof. Daarmee zorgen we voor een wereld, die ook voor onze (klein)kinderen leefbaar blijft. We lossen problemen op zonder de mogelijkheden van toekomstige generaties in de weg te zitten. Duurzaamheid is op deze manier een vorm van solidariteit met de toekomst.

Energie

Westervoort moet in 2050 volledig CO₂-neutraal zijn. Tussenstation is jaar 2030, als 55% van dat einddoel werkelijkheid moet zijn. We liggen achter op schema. We moeten dus aan de bak. Maar hoe? De groenste energie is de energie die je niet gebruikt. Groene energie is met name ook energie die je lokaal opwekt. Daar zetten we vooral op in.

Doelen We volgen de landelijke doelstellingen:

In 2030: 55% minder CO₂-uitstoot dan in 1990; meer schone energie-opwekking en laadpalen.

- *De gemeente stimuleert energie-transitie.* Woningisolatie is een kans voor open doel. Maar ook creatieve oplossingen omarmen we, zoals zonnepanelen boven parkeerplekken en op zo veel

mogelijk daken van scholen, gemeentelijk vastgoed en bedrijfspanden. Bedrijven houden we aan de verplichting om energiemaatregelen te nemen.

- *Lokaal eigenaarschap en energiegemeenschap stimuleren.* Initiatief van Westervoortse bewoners stimuleren we voor bijvoorbeeld een buurtbatterij en voor energiebesparing via isolatie. De Energie coöperatie de Liemers (EDL) kan dit ondersteunen. We zoeken actief naar (landelijke) subsidies hiervoor. Zon- en windprojecten hebben minstens 50% lokaal eigenaarschap. Via een omgevingsfonds profiteert de omgeving mee.
- *Snel duidelijkheid over warmtenet.* Welke wijken komen in aanmerking? Wat betekent het voor de portemonnee van de individuele inwoners? Welke keuzemogelijkheden zijn er? De aanleg van het warmtenet wordt gekoppeld aan andere verbeteringen in de wijken. Sommige wijken zijn niet geschikt voor het grote warmtenet. Vivare en mogelijk bewonerscollectieven dienen een rol te spelen in de warmtetransitie.
- *Ambitieuze afspraken met grote partijen* als woningcorporatie Vivare om ook huurwoningen verder te voorzien van isolatie en zonnepanelen.

Duurzaamheid en klimaat

Bij al het handelen van de gemeente wordt de impact op het klimaat meegewogen.

- *Respect voor onze planeet*, door het bewustzijn van duurzaamheid en werken binnen ecologische grenzen te creëren: dat kan via educatie op de Westervoortse scholen, activiteiten waarmee het onderwerp gaat leven in het hele dorp en het voorbeeldgedrag van de gemeente zelf.
- *Openbare verlichting zorgt voor veiligheid, maar is zo beperkt mogelijk.* In het buitengebied moet de kleur van de straatverlichting vriendelijk voor de natuur (dieren) zijn. Strooilicht tot minimum beperken en liefst uit zolang het niet ten koste gaat van het veiligheidsgevoel: automatisch dimmen als er geen verkeer is.
- *Openbare slimme laadpalen op loopafstand.* Binnen 250 meter loopafstand in elke woonwijk. Via slimme, bi-directionele laadpalen kunnen autoaccu's bijdragen aan een stabiel lichtnet.

Afval en circulaire economie

We streven naar een op termijn afvalvrije gemeente (zero-waste), hoe utopisch dat nu ook lijkt. We hanteren minstens de 3 R's: Reduce, re-use, recycle: minder gebruiken, hergebruiken (circulaire economie) en afval als grondstof gebruiken. Een flinke inhaalslag is nodig om de doelen te halen.

Afvaldoelen conform het afval beleidsplan:

In 2030: < 70 kg restafval per inwoner/jaar; scheidingspercentage >80%

- *Zorg dat er zo min mogelijk afval ontstaat.* Hergebruik via het kringloopcentrum en Repaircafé stimuleren we. Dit gaat zo snel mogelijk over in een Regionaal Ambachtscentrum, waarvoor inwoners lokaal en laagdrempelig hun herbruikbare spullen kunnen inleveren.
- *Herbruikbaar afval scheiden*, met de landelijke norm 'restafval nul punt nul' in 2050 als richtsnoer. Tussenstation is het jaar 2030, dan moet Westervoort jaarlijks onder de 70 kilo restafval per inwoner kunnen scoren. In 2024 was dat nog 104 kg. De communicatie over het ophalen door Circulus verbetert zowel digitaal als via papieren afvalkalender/wijk.
- *Luiers/incontinentiemateriaal dichtbij inzamelen:* Er komt in elke wijk/ bij flats een container.

Verkeer/ Mobiliteit

Westervoort moet een fijne en veilige gemeente zijn voor voetgangers en fietsers en mensen op 'rolletjes'. Daarom zorgen we voor veilige loop- en fietsroutes in en om Westervoort en we stimuleren dat het lokale autoverkeer zich in ons dorp als gast gedraagt. Op die manier blijft Westervoort een fijn, veilig en gezond dorp.

Fietsen en lopen stimuleren

Doelen per 2030: aandeel lopen/fiets 50% (nu 43%),

- *Betere voorzieningen voor fietsers en rolstoelers.* Nu de belemmerende paaltjes zijn opgeruimd of aangepast, moet er wel oog blijven voor hobbelvrije en voldoende brede fietsstroken en rolstoelpaden. Ook plekken voor veilig stallen vraagt nog aandacht.
- *Snelfietsroutes vormen hét bewijs van goede en veilige verbindingen in ons dorp.* Doorgaan op de ingeslagen weg! Te beginnen met de SFR12 (snelfietsroute langs A12) en de fietsbrug over de Rivierweg.
- *Oversteekplaats* van station naar Vredenburgstraat. Goed verlichte oversteekplaatsen.

Veilig verkeer

Doelen per 2030: Alle wegen (zonder vrijliggend fietspad) in de bebouwde kom hebben als maximum snelheid 30km/u. Ongevallen minder dan 30 per jaar (2023: 42).

- *Inrichting voor 30 km/u als maximum versnellen.* De uitvoering van aanpassing wegen naar 30km/u inrichting zo mogelijk eerder uitvoeren dan gepland. De kern moet al in 2027-2028 zo ver kunnen zijn, maar ook op de Klapstraat zou het eerder dan 2030 moeten kunnen.
- *Minder auto's bij scholen.* Kinderen komen in principe lopend of op de fiets naar school of worden op de fiets gebracht. De gemeente en scholen werken hiervoor actief samen met verkeersouders, via klaar-overs of lopend in een schoolslinger naar school.
- *Gevaarlijke punten aanpakken.* Voor de aanpak hiervan is voldoende budget. Oplossingen worden pas gekozen na zorgvuldige analyse van het veiligheidsprobleem. Naar de afsluiting voor autoverkeer van het tunneltje van Biddle wordt nader onderzoek gedaan.
- *De dijken autoluw.* Alle dijken inrichten als fietsstraat of met maximumsnelheid 30 km/u. Het tunneltje onder het spoor van de IJsseldijk gaat dicht voor gemotoriseerd verkeer, als onderdeel van de ontwikkeling van Westervoort-Noord; de ontsluiting van de Mosterdhof wordt daarbij nog wel eerst onderzocht.

Alternatieven voor auto-overlast

Noodzakelijk gebruik en bezit van auto's faciliteren we door juist alternatieven aan te moedigen. Dat vermindert de overlast: de benodigde ruimte voor parkeren, filedruk, verkeerslawaaï en luchtvervuiling.

Doelen per 2030: Openbaar vervoer blijft minstens op peil; er zijn autodeel-systemen beschikbaar.

- *We erkennen dat de parkeerdruk sterk wijk-afhankelijk is.* Maatregelen richten zich dan ook alleen op echte probleemplekken (Hotspots).
- *Doorgaand verkeer niet door Westervoort.* Vanuit Duiven vrij rechtsaf slaan naar A12 op kruising Rivierweg-Rijksweg (bij van Essen) is een mooi begin.
- *Autodelen faciliteren.* Door het aanbod van (elektrische) auto-deelsystemen te faciliteren kan de parkeernorm zo laag mogelijk gehouden worden. We starten een pilot met bi-directionele laadpalen voor buurtauto's en deelauto-hubs, bijvoorbeeld in Westervoort Noord en Mosterdhof.
- *Dienstregeling openbaar vervoer blijft op peil.* Aanvullend vervoer is gebruiksvriendelijk, duurzaam en betaalbaar. We bepleiten bij provincie/vervoerder een maximale wachttijd voor de ov-lijnen 60/62 van 30 minuten, juist ook in de avond en in het weekend.

GOED BESTUUR(D)

Visie

Goed bestuur betekent voor GroenLinks-PvdA onder meer een gemeenteraad die luistert naar mensen, doet wat hij belooft, prestaties levert, en meer ruimte en vertrouwen geeft aan burgers, professionals en ondernemers en die de leefwereld van mensen als vertrekpunt van denken en handelen neemt. Dit gebeurt transparant, doelgericht, doeltreffend en integer. Het bestuur legt daar publiekelijk verantwoording over af.

Bestuur en Dienstverlening

Onze inwoners hebben vertrouwen in het gemeentebestuur en worden goed geholpen. Zo zou het moeten zijn, maar dat is lang niet altijd het geval, en dat willen we verbeteren.

Digitalisering biedt kansen om onze gemeente slimmer, transparanter en toegankelijker te maken. Maar technologie mag nooit een doel op zich zijn - ze moet dienen wat écht telt: toegang, vertrouwen en zeggenschap voor alle inwoners

Politiek bestuur

Transparante en eerlijke besluitvorming wekt vertrouwen in het gemeentebestuur.

Doel: Bij de burgerpeiling zijn de cijfers voor vertrouwen in gemeentebestuur en dienstverlening op het niveau van vergelijkbare gemeenten.

- *Westervoort heeft een sterke bestuurscultuur en zet die in de fusiegemeente straks voort.* We houden de prettige sfeer in de raad vast, De hele raad legt de gemeenschappelijke ambities vast in een raadsakkoord, zodat alle fracties samen het beleid sturen – niet alleen de coalitiefracties.
- *Besluitvorming in de raad volgt na transparant debat.* Dus zonder achterkamertjespolitiek, dubbele petten of belangenverstrengeling.
- *De gemeenteraad wordt adequaat ondersteund.* De griffie krijgt budget om inhoudelijke strategische kennis in te kopen voor de raad, bijvoorbeeld voor het maken van een raadsakkoord.

Liemerse fusie

Met het oog op de fusie hebben raad en college de blik naar buiten gericht, om Westervoort krachtig in de fusiegemeente te laten landen.

- *De (gemeentelijke) dienstverlening in Westervoort blijft in het dorp.* Er wordt gezorgd dat er voor vrijwel alle diensten een voor iedereen goed toegankelijk loket in het dorp is en blijft. Dat kan in centrum zijn, maar ook rond de Nieuwhof.
- *Het dorpse karakter van Westervoort – met sterke verenigingen, dialect, kermis, elkaar groeten en saamhorigheid – blijft herkenbaar binnen de nieuwe fusiegemeente.*
- *Bij de vorming van de gezamenlijke Liemerse gemeente* bewaken we met onze actieve de belangen van de Westervoortse gemeenschap. Tegelijkertijd zorgen we voor een sterke Liemerse gemeente en regio, die op zich ook zeer waardevol voor de Westervoortse gemeenschap is. Zéker ook op de lange termijn
- *Digitale autonomie: open standaarden en publieke regie.* De fusiegemeente kiest voor open technologieën en Europese regie over data en systemen, om de afhankelijkheid van Big Tech te verminderen. Transparantie en ethiek staan voorop.

Dienstverlening

De ambtelijke organisatie doet haar werk effectief en efficiënt, net als vergelijkbare gemeenten. De tevredenheid van inwoners, het aantal ambtenaren per 1000 inwoners, verzuim- en verloopcijfers en het percentage inhuur zijn daarvoor goede maatstaven. Alle relevante informatie moet eenvoudig toegankelijk zijn voor iedereen. De gemeente reageert daarom vlot, helder en passend op de vraag van inwoners. We meten onze pro-actieve communicatie en transparantie af aan het aantal WOO-verzoeken en klachten hierover.

- *Digitalisering voor iedereen: menselijk contact blijft.* Digitale diensten worden aangevuld met fysieke loketten in het dorp en ondersteuning, zodat niemand wordt uitgesloten. Technologie ondersteunt, maar vervangt nooit persoonlijk contact."
- *De gemeente stelt informatie actief en volledig beschikbaar.* Raad en inwoners moeten daar 100% op kunnen vertrouwen.
- *Iedereen moet de brieven en informatie van de gemeente kunnen begrijpen.* Als je een brief van de gemeente krijgt, moet je kunnen snappen wat er staat. Wij willen dat inwoners brieven met te moeilijke woorden en zinnen terug kunnen sturen naar de gemeente. En dat de gemeente de informatie dan aanpast naar meer begrijpelijke taal.

Inwoners betrekken

De gemeente stelt zich op als goede en betrouwbare samenwerkingspartner. Dat zou zo moeten zijn, maar de afstand tussen de gemeente en inwoners is groot en veel inwoners hebben het gevoel dat de gemeente "toch doet wat ze zelf wil".

Volgens GroenLinks-PvdA kan en moet dat beter.

Doel: De waardering van de inwoners over samenwerking met de gemeente moet minstens zo goed zijn als in vergelijkbare gemeenten en minimaal een voldoende.

Het dorp in!

Niet alleen de ambtelijke organisatie, maar ook raadsleden en wethouders moeten veel vaker hun gezicht laten zien en het gesprek aangaan. Want goed beleid wordt niet achter het bureau bedacht, maar samen met belanghebbenden en ervaringsdeskundigen.

- *Een stelsel van wijkraden of buurtverenigingen* wordt door de gemeente ondersteund. Voor kleine wijkinitiatieven is zonder rompslomp geld beschikbaar. De gemeente is aanwezig in de buurt met inloopsprekuren en bewonersbijeenkomsten.
- *We ondersteunen en stimuleren het maatschappelijk middenveld* met een passend subsidiebeleid. We geven organisaties tijd en vertrouwen om iets moois op te bouwen. We zetten in op veel verschillende initiatieven die zo goed mogelijk aansluiten bij de inwoners van de gemeente.

Echte inspraak

De raad ziet erop toe dat de letter en geest van het afgesproken participatiebeleid wordt gevolgd. Snelheid en efficiëntie hebben juist baat bij vroege inbreng van betrokkenen en belanghebbenden. De gang naar de rechter wordt dan overbodig.

- *Het vastgelegde participatiebeleid* wordt naar letter en geest uitgevoerd. Ook voor het sociaal domein wordt dat structureel opgetuigd.
- *Inclusieve participatie en inspraak.* Voor in- en meespreken bij de gemeenteraad mogen fysieke beperkingen geen belemmering zijn. On-line inspreken zou mogelijk moeten zijn.
- *Participatie vraagt om brede vertegenwoordiging.* Burgers die meedenken en meepraten bevorderen de kwaliteit van het beleid. In het sociale domein en bij grote projecten in de leefomgeving zijn er permanente vertegenwoordigingen van burgers. De gemeente spant zich in voor een goede afspiegeling van de samenleving, bijvoorbeeld door brede enquêtes of zoals bij de fusie de toekomst-bus.

Initiatieven

Inwoners met eigen initiatieven, plannen en ideeën? Die moet je koesteren. Het initiatievenloket gaat werken en initiatiefnemers zijn daar tevreden over.

Doel: We meten het succes van het initiatievenloket af aan een geleidelijke groei van het aantal initiatieven vanuit de gemeenschap dat verder komt dan het eerste idee.

- *Burgers kunnen het (vaak) ook goed* en misschien zelfs beter. Dat is de gedachte achter het zogeheten 'uitdaagrecht': inwoners hebben het recht om gemeentelijke taken over te nemen. De gemeente stimuleert dit vanuit vertrouwen en met heldere spelregels. Het initiatievenloket gaat werken.
- *Lokale ondernemers* die bijdragen aan de duurzame, groene ontwikkeling van het dorp en de regio krijgen medewerking voor hun initiatief. Grote bedrijven die alleen komen voor aandeelhouderswinst en leunen op arbeidsmigranten trachten we te weren.

Financiën

Geld is slechts een middel om maatschappelijke doelen te bereiken. Het is wel geld van ons allemaal dat goed en efficiënt moet worden besteed. Een paar aspecten.

Voldoende geld voor onze taken

Geld is een middel om maatschappelijke effecten te bereiken. Het Rijk geeft de gemeenten niet voldoende geld om de taken uit te voeren en daarvoor trekken we via de VNG aan de bel. We gebruiken het geld voor de verplichte taken en het in stand houden van de leefgemeenschap van Westervoort, sociaal en fysiek. Dat doen we zo slim mogelijk. Voor de financiële dekking geldt voor ons dat de sterkste schouders naar evenredigheid de zwaarste lasten horen te dragen.

- *Een sluitende begroting* is noodzakelijk, maar overmacht een goed excuus. We hebben structureel voldoende geld nodig voor onze wettelijke taken. Een adequate landelijke lobby (via de VNG) bij het Rijk is harde noodzaak. Als landelijke partij gebruiken we daarvoor ook onze directe lijnen naar Den Haag.
- *Stop bezuinigingen op basisvoorzieningen.* Ook snijden in het onderhoud van wegen, groen en bomen is ongewenst, want dat leidt alleen maar tot vershraling van de openbare ruimte en kapitaalvernietiging.
- *We kiezen voor investeren in algemene voorzieningen.* Dit is voor alle inwoners de beste garantie voor bestaanszekerheid.

- *Inwoners met een kleine beurs ontzien.* De totale lasten voor economisch zwakke huishoudens laten we niet verder oplopen. In principe dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten. Zoals het hoort. Een verantwoord tarief van de OZB-belasting, zoals in vergelijkbare gemeenten, past daarbij.
- *De hondenbelasting schaffen we af.* De gemeente ruimt dan ook de hondenpoep niet (meer) op, dat moeten hondenbezitters overal zelf doen.

Slim samenwerken

Als kleine gemeente spelen we onze zelfverzekerde rol in de regio. We laten onze stem horen en zoeken actief partnergemeenten op. We bedenken goed wat de samenwerking zou moeten opleveren, liften mee én leveren onze bijdrage.

Dus geen free-rider-gedrag of een calimero-houding, maar constructief en coöperatief. Via onze partij-contacten beïnvloeden we regionale, provinciale en landelijke politieke keuzes, ook in het belang van Westervoort.

- *Grote ruimtelijke vraagstukken* lossen we regionaal op. We blijven volop meedoen in regionale verbanden zoals de Groene Metropool Regio (Arnhem Nijmegen). We sluiten ons ook (weer) aan bij the Economic Board, zodat we ook zo onze bijdrage leveren aan de grote vraagstukken van onze tijd: klimaat, kansengelijkheid, woningbouw, inclusiviteit, biodiversiteit en de fossielvrije samenleving.
- *We pakken onze kansen in alle samenwerkingsverbanden.* Subsidiemogelijkheden benutten we op onderwerpen die we zelf willen. Daarvoor is een langetermijnvisie onontbeerlijk. Ook de samenwerking met partners over de grens in Duitsland kan ons meer opleveren dan nu.
- *Wijze lessen komen van ver.* We gebruiken goede voorbeelden van elders. Beter goed gejat dan slecht zelf verzinnen.
- *We laten onze stem horen.* Als het nodig is spreken we ons ook uit over provinciaal, nationaal of internationaal beleid. Keuzes die op dat niveau worden gemaakt gaan ook Westervoort aan.

Controle op het huishoudboekje

We willen niet onder preventief toezicht van de provincie komen vanwege financiële situatie. Om uitgaven hiervoor te kunnen verantwoorden zijn meetbare resultaten nodig, met in de begroting een prognose of ambitie.

Doelen

- Een tijdig aangeleverde jaarrekening met goedkeurende accountantsverklaring.
 - Een sluitende begroting, met een minimale reserve voor opvangen van alle denkbare risico's.
 - Meetbare resultaten van maatschappelijke opbrengst bij alle (sub)doelen van de begroting.
 - Diensten van de gemeente worden kostendekkend geleverd.
- *Het gemeentelijk huishoudboekje mag geen twijfels oproepen.* We staan voor goed controleerbare financiën, op basis van meetbare resultaten.
 - *Westervoort moet zonder financiële schaamte het fusieproces ingaan.* Dat betekent dat er geen financiële of maatschappelijke lijken in de kast zitten. Alles moet helder zijn.
 - *De gemeente koopt maatschappelijk verantwoord in.* Bij aanbestedingen let Westervoort op duurzaamheid, circulariteit en de maatschappelijke opbrengst ('social return').